

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Dostları Qrupunun yüksək səviyyəli iclasında mühüm məsələlər müzakirə olunub

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Dostları Qrupunun yüksək səviyyəli iclası aprelin 27-də işini davam etdirib.

Iclasda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QDİƏT) baş katibi **Maykl Kristides** çıxışında bir çox regionlarda dözmüsülüklük və ekstremizm hallarının ciddi fəsadlar törətdiyini bildirib. Mədəniyyətlər və dinlər arasında dialoqun təşviq olunmasının vacibliyinə toxunan M.Kristides Alyansın Dostları Qrupunda bu ideyanın yayılmasının əhəmiyyətinə toxunub. Sosial, iqtisadi, dini problemlərlə bağlı bütün məsələlərin həlli yollarının araşdırılmasından danışan baş katib dəyişikliklərə nail olmuşun vacibliyini qeyd edərək deyib: "Sosial media məqsədlərə nail olmaqdə əsas vasitə ola bilər. Biz siyasi liderlər kimi çıxış etməliyik. Siyasetçilər əsas iştirakçılardır. Onlar üzərinə düşən məsuliyyəti yerinə yetirməlidirlər. Plüralizm inklüziyinin daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir. Vətəndaş cəmiyyətinin fəalları, dini liderler bizim ideyalarımızın yayılmasına dəstək ola bilərlər. Bizim vahid dünyamızda dözmüsülüklük aradan qaldırılmalıdır. Gələcək nəsillərimiz bu bələdan azad olmalıdır. Bakı Beyannaməsinə dəstəkləyirik. Ümidvaram ki, Bakı Qlobal Forumu məqsədlərimizin beynəlxalq səviyyədə yayılmasına böyük təkan verəcək. Məhz hökumətlərə regional iqtisadi təşkilat olan QDİƏT ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında Anlaşma Memorandumu imzalanacaq. Bunun nəticəsində hər iki qurum birgə daxil işləyə biləcək".

Cəmiyyətlərdə dözmüsülüklük hallarının aradan qaldırılmasının əhəmiyyətinə toxun Argentinanın xarici işlər nazirinin müavini **Karlos Foradori** ölkəsinin BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının bütün ideyalarını yamaşa çalışdığını diqqətə çatdırıb. Argentinada dinlərarası, mədəniyyətlərə rəsədi dialoqa xüsusi diqqət ayrıldığını deyən K.Foradori görələn bütün işlər nəticəsində mədəni fərqlərin bərqərar olmasına dəstək verdiklərini diqqətə çatdıraraq bildirib: "Biz arzulayıraq ki, sülh və sabitlik hər bir yerde temin edilsin. Biz, eyni zamanda, qarşılıqlı anlaşmanın daha çox təşviq etməliyik. Gəncələr cəmiyyətlerimizin gələcəyidir. Onlar sülhün bərqərar olması üzrində işləməlidirlər. Belə forumlar mənənələrin aradan qaldırılması üçün əhəmiyyətli xarakter daşıyır".

Finlandiya Xarici İşlər Nazirliyinin mədəniyyətlərə rəsədi və dinlər arasında dialoq prosesləri üzrə səfiri **Pekka Metso** ölkəsində fərqli dini icmaların nümayəndələrinin dəvet olunaraq onların problemlərinin hər zaman dirləniləndiyini qeyd edib. Finlandiyada mədəniyyətlərə rəsədi dialoqun təşviq edilməsi sahəsində çoxsaylı seminarların təşkil olunduğuunu bildirən P.Metso Bakı forumunun mövzusunun aktuallığına toxunub.

Yüksək səviyyəli təşkilatçılığı görə Azərbaycan hökumətinə minnətdarlığını bildirən Avstriyanın Avropa və Beynəlxalq Məsələlər üzrə Federal Nazirliyinin mədəniyyət siyasəti üzrə baş direktoru **Teresa İndjeyn** BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının müxtəlif sahələri özündə birləşdiriyini

söyləyib. Səmərəli dialoqun müxtəlif dinlər arasında bugünkü diplomatiyanın mühüm aleti olduğunu diqqətə çatdırıran T.İndjeyn dialoqun gücünün gündən-güne artırığını qeyd edərək deyib: "Biz, həmçinin dini liderlər və vətəndaş cəmiyyətləri arasında dialoqu təşviq etməliyik. Mətbuat bu sahədə ən vacib elementlərdəndir. Mətbuatda verilən doğru-düzgün məlumatlar bizim ideyalarımızın yayılmasına yardımçı ola bilər".

İnkluzyiv cəmiyyətin formallaşdırılması üçün zorakılığın aradan qaldırılmasının vacibliyini deyən Bolqarıstanın Azərbaycandakı səfiri **Maya Xristova** ölkəsinin Bakı Beyannaməsini alqışladığını bildirib. Məqsədə nail olmaq üçün israr nümayiş etdirməyin əhəmiyyətini

yetini qeyd edən səfir dini dözmüsülüklük, radikallaşma meyillərinə qarşı hərtərəfli yanaşmanın vacibliyini vurgulayıb.

Pakistanın multikulturalizm ideyalarını dəstəklədiyini bildirən səfir **Xalid Usman Qaiser** ölkəsində azlıqlar üzrə milli komissiyanın yaradıldığını diqqətə çatdıraraq deyib: "Dinlərarası ahəngdarlıq komiteleri qurulub. Pakistan'da Azlıqlar Günü qeyd olunur və hökumət tərəfindən onlara təqədüm ayrılır. Biz onlar üçün imkanları təmin etməye çalışırıq. Bu baxımdan Pakistan BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının işinə töhfə verməyə hazırlıdır. Daha sülhsevər cəmiyyəti qura bilmək üçün biz hamımız birleşməliyik. Biz mədəniyyətlərə rəsədi dialoq vasitəsilə an-

laşılماqlı halları aradan qaldırmağa nail olmalıyıq. Mədəni müxtəliflik bütün ölkələrdə qorunub saxlanılmalıdır. Azərbaycan bunun ən yaxşı nümunəsidir".

Qarşılıqlı anlaşmanın xalqlar arasında dərinləşdirilməsinin əhəmiyyətindən danışan Hindistanın Azərbaycandakı səfiri **Sancay Rana** bildirib ki, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının əsas principləri olan təhsil, gənclərin inkişafı, mətbuatın obyektivliyi hər bir cəmiyyətde təşviq edilməlidir. Bu, beynəlxalq ictimaiyyətin göründüyü en vacib məsələlərdən biridir. Bütün bu məsələlər zorakı ekstremizmin aradan qaldırılması üçün vacib amillərdir.

İnkluzyiv cəmiyyətlərdə birgəyəşamanın əsas məqsəd olduğu

nu deyən Koreya Respublikasının Azərbaycandakı səfiri **Kim Çang-Gyu** beynəlxalq ictimaiyyətin üzəsində müxtəlif çağırışlardan danışaraq bildirib: "Biz qorxu, dinlər arasında dözmüsülüyü müşahidə edirik. Dünyada hələ de məqrasiya böhrəni davam edir. Zoraq ekstremizm daha çox baş qaldırır. Biz radikallaşmanın gənclər arasında yayılması səbəblərini araşdırımlıq. Bakı Beyannaməsini imzalamaqla biz Alyansın dörd prioritet sahəsində görülecek tədbirlərə tərəfdəş olduğumuza bir daha bəyan etdik".

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının mədəniyyət, sosial və aile məsələləri departamentinin baş direktoru xanım **Mehla Telebna** müxtəlif incəsənət sahələrini inkişaf etdirməklə insanların mədəniyyətlərə rəsədi dialoq devizi altında yaşaya bilməsinin əhəmiyyətinə toxunub. İƏT-in əsas səylərini zorakılığa qarşı mübarizəyə yönəltdiyini qeyd edən M.Tebenba qurumun demokratik təsisatların inkişaf etdirilməsi sahəsində işlədiyiini bildirərək deyib: "Ayri-seçkiliyə və ədəvətə qarşı mübarizə aparılmalıdır. İƏT İstanbul Prosesinə dəstəyini ifade edir. Dialoq mədəni müxtəlifliyə söykənməlidir. Ardicil və birgə səyər olmadan biz məqsədlərimizə nail ola biləcəyik".

Vətəndaşlar arasında inkluzyiv dialoqun formallaşdırılmasının mədəniyyətin və dinin daha geniş təbliğ olunmasına xidmət etdiyini deyən Taylandın Xarici İşlər Nazirliyinin müşaviri **Çaisiri Anamaru** qeyd edib ki, hər kəs sülh və tolerantlıq ideyalarının yayıl-

masında birgə işləməlidir. Biz istərdik ki, mədəniyyətlər arasında körpülər salınsın.

Hər kəs üçün berabər şəraitin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini deyən Sloveniyanın Xarici İşlər Nazirliyinin beynəlxalq təşkilatlar üzrə departament müdürü **Blazka Kepic** bildirib ki, əsas diqqət gənclərə yönəldilməlidir. Gənclərin təhsilinə diqqət artırılmalıdır. Bu cür tədbirlərin görüləməsi üçün BMT-nin təhsil proqramlarından yararlanmaq lazımdır. Sosial-siyasi məsələlərin araşdırılmasında qadınların iştirakı artırılmalıdır. Qadınlar mədəniyyətlərə rəsədi dialoq təşviq edilməsi üçün bu prosesə qoşulmalıdır. Onlar xalqlar arasında bu dəyərlərin yayılmasına töhfələrini verməlidirlər. Daha çox müzakirə təşkil etməklə daha yaxşı qarşılıqlı anlaşmaya nail olacaqıq.

Diger çıxış edənlər ekstremizmin bütün formalarının qarşısının alınmasının vacibliyini vurğulayıb, hər bir cəmiyyətin radikallaşmanın aradan qaldırılmasına çalışmalı olduğunu qeyd edib. Gənclərin bəzi mənfi təhlükələrə qarşıında zəif təbəqə olduğunu deyən natiqlər onların terrorçu qruplaşmalar tərəfindən istifadə olunmasına qarşısının alınması üçün hər bir hökumətin fəaliyyət planı hazırlanmasının vacibliyini diqqətə çatdırıblar. Universal dəyərlərin, plüralizmin, mədəniyyətlər arasında qardaşlıq tellərinin təşviqiñin davamlı inkişafda vacib amil olduğunu bəyan edən natiqlər Aljansasa öz dəstəklərini bir daha bəyan ediblər.